

Valmanifest 2022
Miljöpartiet Uppsala län

Alla ska med när Uppsala län ställer om.

miljöpartiet de gröna

UPPSALA LÄN

Valmanifest Region Uppsala

Vi ska fixa klimatet tillsammans

Upphettningen av klimatet och förstörelsen av livsviktig natur och arter är två tätt sammankopplade kriser som hotar våra grundläggande livsförutsättningar och möjligheten till ett gott liv för oss och framtida generationer.

Den rika världens utsläpp och resursförbrukning förvärrar båda dessa kriser och ger negativa avtryck långt utanför våra gränser. Vi måste snabbt ställa om samhället mot en hållbar utveckling. Att människor enskilt gör miljö- och klimatsmarta val är bra och ska uppmuntras, men framförallt är det politikens uppgift att agera och möjliggöra en rättvis omställning av hela samhället, där det är lätt att göra rätt. För det så krävs politisk handlingskraft och modiga beslutsfattare.

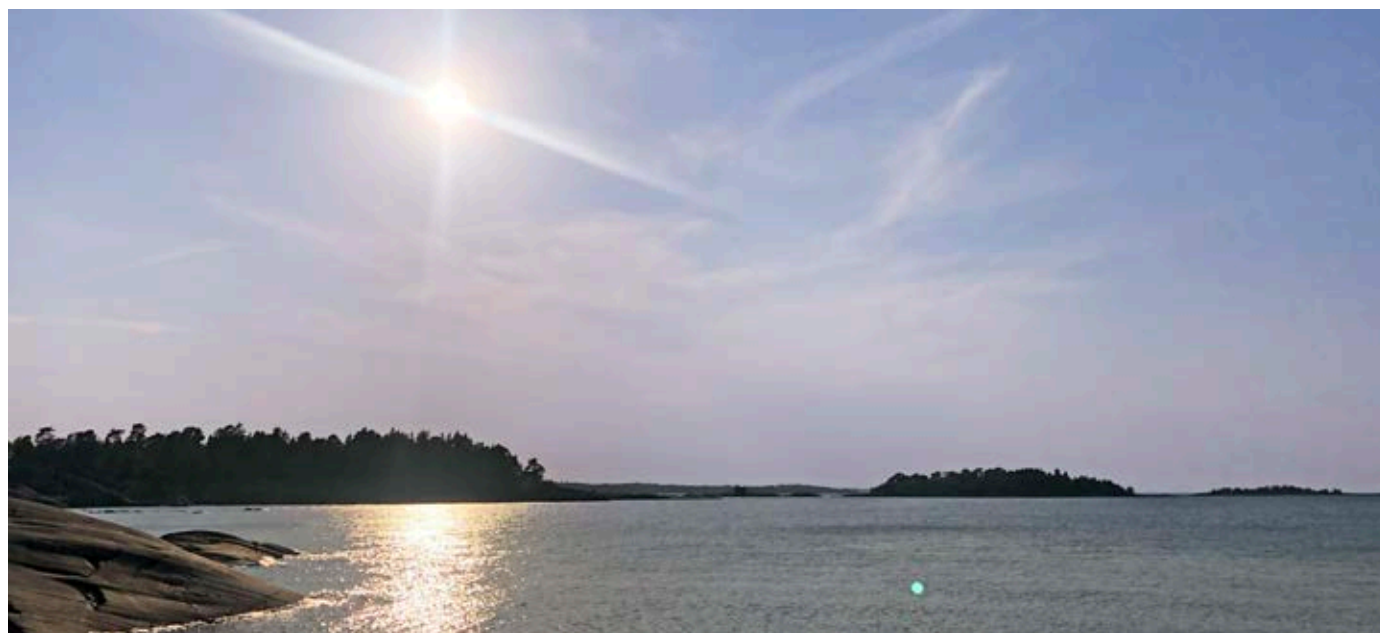
Miljöpartiet vill att hänsyn till klimat och miljö tas i alla politiska beslut i Region Uppsala. Miljö- och klimatmålen ska ha lika stor tyngd som de ekonomiska målen. Region Uppsala ska vara en kraft i den rättvisa omställningen till ett hållbart samhälle där målen i FN:s globala handlingsplan Agenda 2030 och våra nationella miljö kvalitetsmål uppnås.

Vi vill:

- att Region Uppsalas förvaltningar enbart brukar förnybar energi
- att Region Uppsala vid ny- och ombyggnation ska främja klimatneutralitet och prioritera byggande i trä
- att Region Uppsala verkar för ökad energieffektivisering och främjar produktion av förnybar energi
- att Region Uppsala verkar för att stärka det regionala elnätet
- att Region Uppsala tar fram en klimatfärdplan i linje med 1,5-gradersmålet i Parisavtalet
- att Region Uppsala verkar för ökad produktion av förnybara drivmedel som t ex biogas och vätgas inom länet

Uppsala län ska bli ett klimatneutralt län med 100 procent förnybar energi. Omställningen till ett hållbart samhälle innebär stora utvecklingsmöjligheter för vår region. Möjligheterna för produktion av förnybar energi, som till exempel biogas, vindkraft och solenergi, är goda i länet, vilket också skapar jobb. Det behövs även en klimatfärdplan som visar vägen och tydligt visar vilka insatser som krävs för att regionens klimatarbete ska vara i linje med att 1,5-gradersmålet i Parisavtalet uppnås. Kopplat till klimatfärdplanen behövs en koldioxidbudget med delmål och årlig uppföljning. Arbetet ska inkludera såväl territoriella som konsumtionsbaserade utsläpp.

Den hållbara omställningen innebär också att tillgång till el blir ett allt viktigare. Förutom att öka den hållbara, förnybara elproduktionen inom länet behövs också åtgärder för att säkra en tillräcklig effektförsörjning året runt. I Uppsala är kapaciteten i elnätet idag otillräcklig, och Region Uppsala måste medverka till en bred palett av åtgärder, från energibesparingsåtgärder och system som styr elanvändning från toppar till tider med lägre belastning, till samverkan med Vattenfall och andra regionala nätägare för ökad överföringskapacitet.

Alla har rätt till en god hälsa

Sverige är ett välfärdsland men trots detta finns det stora och ökande skillnader i befolkningens hälsa. Särskilt oroande är det att ungas självs kattade hälsa just nu visar en nedåtgående trend i Uppsala län. För att vända detta behövs breda åtgärder både inom och utanför hälso- och sjukvården.

Den nära vården i centrum

En väl fungerande nära vård är för Miljöpartiet en hörnsten. Primärvården i Region Uppsala är underfinansierad och Miljöpartiet vill kraftigt förstärka resurserna till primärvården. Den nära vården ska ha hög tillgänglighet och där ska man också ha sin fasta vårdkontakt och vården ska ha ett tydligt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och för att förebygga ohälsa. Vi vill se vårdcentrum som fungerar som noder för nära vård på flera orter i länet. Inledningsvis vill vi bygga upp dem i Uppsala, Tierp, Enköping och Östhammar, men på sikt också i Håbo och Knivsta. Där kan det förutom vårdcentral med bra öppettider, finnas närvårdsplatser, jour och mobila närvårdsteam samt viss specialiserad vård.

Närhet är inte bara geografisk närhet, till närmaste vårdcentral, utan kan också handla om en digital vårdkontakt eller mobila närvårdsteam som flyttar vården ända hem till patienten. Region Uppsala ska ligga i framkant vad gäller främjande och utveckling av e-hälsotjänster och digitalisering och främja samarbete med länets kommuner kring välfärdsteknik för äldre.

Miljöpartiet ser kritiskt på de senaste årens utveckling med digitala vårdföretag, då systemet har brist på evidens och leder till en omfördelning av resurser från patienter med svårare sjukdom till lättare rutinsjukvård, samt underminerar den sammanhållna vårdkedjan. De digitala lösningarna måste vara en del av vårdkedjan och precis som fysiska besök utgå från behovet av kontinuitet och medicinska prioriteringar. Miljöpartiet anser också att skattepengarna som går till välfärden ska stanna i välfärden, eventuella över-skott ska återinvesteras i verksamheten.

Satsa på medarbetarna i vården

Region Uppsala behöver förbättra förutsättningarna för rekrytering av specialister i allmänmedicin, både genom att öka antalet AT-platser och ST-block i allmänmedicin. Insatser som skapar en bättre

arbetsmiljö och gör arbetet inom primärvården mer attraktivt är också nödvändigt. Vi vill se försök med arbetstidsförkortning och även införa ett listningstak för antal patienter per allmänläkare. Medarbetarna är Region Uppsalas viktigaste resurs och en god arbetsmiljö är avgörande för att vi ska kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Goda möjligheter ska finnas för medarbetaren att påverka arbetssätt, att bidra med innovativa idéer och att få en god kompetensutveckling inom sitt yrke. Region Uppsala ska kännetecknas av hälsosamma arbetsplatser, som främjar både en god fysisk och psykisk hälsa hos våra anställda.

En jämställd och jämlik vård

Miljöpartiet vill att Region Uppsala utvecklar sitt arbete för att främja jämställdhet och jämlikhet inom hälso- och sjukvården. Vi har idag kunskap om att människor blir olika bemötta och får olika behandling beroende på andra faktorer än deras vårdbehov, exempelvis på grund av kön. Det är långt kvar tills Sverige är jämställt. Att få kunskap om hur det ser ut idag, exempelvis genom könsuppdelad statistik, är en viktig förutsättning för att kunna förändra och förbättra hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvården i Region Uppsala ska bidra till jämlik hälsa.

Ett hälsofrämjande samhälle

Ett samhälle med stora sociala och ekonomiska klyftor skapar ohälsa. Såväl individen som samhället har ett ansvar för att främja hälsa. Att förebygga ohälsa är i längden mycket mer kostnadseffektivt än att avhjälpa sjukdomar och besvär som hunnit uppstå hos individer. Vi vill att Region Uppsala ska ta ett större ansvar för att främja hälsa. Tillsammans med kommunerna och civilsamhället kan vi arbeta för både jämlika livsvillkor och för att skapa ett samhälle där det är enkelt att göra goda val. Det hälsofrämjande perspektivet måste även stärkas i den fysiska planeringen så att gröns trukturer, gång, cykel och kollektivtrafik premieras. Då främjas den viktiga vardagsmotionen och vi får både tryggare och barnvänligare samhällen. Även hälsosamma kostvanor är avgörande för en god hälsa och här är det viktigt att Region Uppsala är ett gott föredöme. Vi vill att maten inom sjukvården lagas på plats, med hög andel ekologiska råvaror och höga upphandlingskrav då det gäller miljö, djurskydd och antibiotikaanvändning.

Vi vill:

- satsa mer på förebyggande och hälsofrämjande verksamhet
- öka resurserna till primärvården
- skapa vårdcentrum i de större orterna och mobila team som täcker hela länet
- förbättra arbetsmiljön och ge personalen större möjligheter att påverka arbetssätt och organisation
- utveckla arbetet för jämställdhet och jämlikhet i vården

Du ska kunna resa hållbart

I Uppsala län står transporterna för den enskilt största delen av våra klimatpåverkande utsläpp. Region Uppsala ska driva på för att underlätta omställningen till ett klimat neutralt samhälle utan onödiga transporter, med hög trafiksäkerhet och minimal påverkan på klimat och miljö. De hållbara, effektiva transportslagen, kollektivtrafik, gång och cykel, ska främjas så att de är självklara alternativ för merparten av länets invånare.

Miljöpartiet vill att tåget ska vara billigare än flyget och bussen billigare än bilen. Tåg och annan kollektivtrafik är tjänster som samhället inte fungerar utan. De är avgörande för att människor ska kunna ta sig fram och för att sänka utsläppen från transporter så att vi kan klara utsläppen. Miljöpartiet vill öka resurserna till kollektivtrafiken så att biljettpiserna kan hållas låga och utbudet öka. För detta behöver både regionerna och staten ta ett större ansvar.

Vi tycker att det ska vara enkelt, tryggt och billigt att åka kollektivt. Vi vill se ett enklare och mer prisvärt taxsystem där hela länet är en zon för såväl enkelbiljetter som periodkort och de som idag inte har rabatt på enkelbiljetter, studenter och pensionärer, får det. Biljetten ska kunna finnas i såväl en app, ett pendelkort eller kreditkort och där det räcker med ett blipp för att resa. Det möjliggör också för ett pristak, där de enkelresor man gör samlas och kan, när man

rest tillräckligt mycket, omvandlas till ett periodkort. Självklart ska kollektivtrafiken drivas fossilfritt med hållbara biodrivmedel och förnybar el.

Spårburen kollektivtrafik är kapacitetsstark och hållbar. Miljöpartiet vill att Region Uppsala, som är delägare till Mälardalstrafik, tar en mycket mer aktiv roll för att se till att den storregionala tågpendlingen till Stockholm, Gävle och Sala förbättras kraftigt. Om de problem som setts under sommaren inte har förbättrats till hösten vill vi ta tillbaka kontrollen av Upptåget och utföra trafiken i egen regi.

Fyra spår mellan Uppsala och Stockholm innebär ett stort lyft för transporterna i vårt län och utbyggnaden av det måste säkerställas. Region Uppsala ska även verka för att Dalabanan rustas upp och nya stationslägen i Librobäck, Vänge, Järlåsa och Vittinge kommer till stånd. Vi vill också att ny järnväg Enköping-Uppsala byggs.

Uppsala växer starkt och kan år 2050 ha 320 000 invånare. Spårväg har den kapacitet som Uppsala behöver och är också mer miljövänlig och tar mindre gatuutrymme än annan kollektivtrafik. För trafiksituationen i Uppsala, för såväl dom som bor i eller pendlar till länets huvudort är det av mycket hög vikt att spårvägen kommer på plats enligt plan 2029.

Vi vill:

- öka resurserna till kollektivtrafiken för att klara klimatet
- införa en billig enzonstaxa för enkelbiljetter så det blir enkelt och prisvärt att resa i hela länet
- att ungdoms-, student- och pensionärsrabatt ska finnas i hela biljettsortimentet
- att Upplands Lokaltrafik etablerar en Trygghetscentral för kollektivtrafiken som ska kunna nås dygnet runt
- att kollektivtrafiken i Uppsala stad utvecklas med såväl spårväg som avancerade busstrafiklösningar
- rusta Dalabanan och skapa fler stationslägen
- att ny järnväg byggs mellan Uppsala och Enköping

Främja psykisk hälsa

Allt fler drabbas av psykisk ohälsa vilket riskerar att utvecklas till svårare sjukdom. Idag är tillgången till vård och behandling vid psykisk ohälsa ojämlig i länet och många vårdcentraler har långa väntetider för att få träffa en psykolog och i vissa fall också kurator. Det är inte acceptabelt. Primärvården bör i högre utsträckning erbjuda vård och behandling för psykisk ohälsa. Tillgången till tidiga insatser behöver förstärkas inom hela primärvården.

Våren 2021 startade den samlade enheten Barn- och ungdomshälsan i Region Uppsala. Ambitionen är att göra det enklare för barn och unga som mår dåligt att komma i kontakt med vården och snabbare få rätt stöd och behandling. Den nya Barn- och ungdomshälsan är en stor satsning för att göra första linjens verksamheter tydligare och effektivare med målet att barn och ungdomar ska få rätt hjälp i rätt tid för problem med psykisk ohälsa. För Miljöpartiet är det prioriterat att mottagningar finns i hela länet så att tillgängligheten blir hög.

I ett större perspektiv är det viktigt att fokusera på främjande insatser för psykisk hälsa, exempelvis genom samverkan med elevhälsovården och bättre samordning av kommunernas psykosociala och arbetsrehabiliterande insatser med hälso- och sjukvårdens medicinska och psykologiska behandling. När vård för psykisk ohälsa behövs ställs stora krav på hur den bedrivs. En personcentrerad vård där patienten känner sig delaktig i sin vård har visat sig öka följsamheten till behandling och ger därmed bättre resultat när det gäller psykisk ohälsa. Därför behöver det inom arbetet med psykisk ohälsa utvecklas fler arbetssätt där patienten ses som en viktig resurs i sin egen behandling.

Ett flertal kunniga intresseorganisationer och patientföreningar finns etablerade i Uppsala län och arbetar för ökat brukarinflytande. Miljöpartiet ser det som en naturlig del i utvecklingen av vården att samarbeta med organisationer som företräder grupper som annars kan ha svårt att själva arbeta för en förändring och ökad förståelse för den enskildes och gruppens situation.

Vi vill:

- att primärvårdens möjlighet att behandla psykisk ohälsa förstärks
- att barn- och ungdomshälsan ska finnas i hela länet
- se en effektivare och mer tillgänglig hjälp för ungdomar med psykisk ohälsa
- se främjande insatser för psykisk hälsa i samverkan med elevhälsovården
- se en nära samverkan med patientorganisationer i utveckling av vården
- förbättra vårdkedjorna från primärvården till specialistvården

Natur tillgänglig för alla

Den biologiska mångfalden är grunden för allt liv på jorden. Antalet arter minskar idag drastiskt och åtgärder behövs för att inte det ekologiska systemet ska kollapsa. Upplandsstiftelsen, som Region Uppsala äger tillsammans med länets kommuner, har ett regionalt ansvar att främja naturvård och friluftsliv och att verka för att naturen ska vara tillgänglig för alla. Upplandsstiftelsen arbetar också mycket aktivt i samarbete med markägare för att främja ett hållbart brukande, som t.ex. betesbaserad djurhållning, och vi ser också att Upplandsstiftelsen på liknande sätt kan samverka med markägare för ett mer hållbart skogsbruk där hyggesfria metoder används.

Natur tillgänglig för friluftsliv är en viktig del i det hälsofrämjandet arbetet, som både ger ökad livskvalitet och bättre folkhälsa. Upplandsstiftelsen verkar för mer friluftsliv i länet och har i sitt arbete stort fokus på den viktiga roll naturen och friluftslivet har för folkhälsan. Genom det ökade intresset för friluftsliv

blir det allt viktigare med god tillgänglighet och ökat underhåll av de olika pärlor som finns i länet, som till exempel Upplandsleden, olika Smultronställen och naturreservat. Miljöpartiet vill stärka Upplandsstiftelsen arbete över hela länet.

Länets fantastiska natur- och kulturmiljöer skapar också förutsättningar för företagande med fokus på ekoturism. Region Uppsala ska spela en aktiv roll för att främja en sådan utveckling, till exempel genom att vara drivande för etablering av cykelrutter för rekreation och turism.

Region Uppsala har också en viktig roll för att främja ekosystemtjänster och biologisk mångfald i sin fastighetsförvaltning. Vi anser att fickparker ska finnas i anslutning till våra sjukhus och större vårdinrättningar, och att skötseln av de grönytor som ingår i vårt fastighetsbestånd ska främja biologisk mångfald.

Vi vill:

- höja anslagen till Upplandsstiftelsen för att stärka arbetet med friluftsliv, naturvård och skyddande av värdefull biologisk mångfald samt främja naturliga kolsänkor
- att Region Uppsala i sin fastighetsförvaltning främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- att allas tillgång till naturen ska säkras genom exempelvis Smultronställen, Träffpunkten flyttar ut och naturskoleverksamhet. Natur- och friluftsområden ska vara enkla att nå med såväl buss som cykel och för personer med funktionshinder
- gynna hållbar besöksnäring, cykel- och tågturism, och särskilt bidra till att natur- och kulturturismen utvecklas i hela länet

Levande kultur i hela länet

Ett levande och oberoende kulturliv är viktigt för välfärden, folkhälsan, för demokrati och integration och ska ha en självklar och naturlig plats i samhällsbygget. Konst och kultur i alla former skapar mötesplatser och är en förutsättning för att Region Uppsala ska vara nyskapande, en region för alla.

Bygdegårdar och hembygdsföreningar är viktiga nav i kultur- och föreningsliv på landsbygden, men har

ofta kärv ekonomi. Vi vill därför att de med stöd från Region Uppsala ska få större möjligheter att utveckla sina verksamheter.

Även inom sjukvård och förebyggande hälsovård har kulturen en viktig roll. Konst i vårdmiljöer, musikprogram och andra kulturupplevelser bidrar till såväl rehabilitering som till friskvård.

Vi vill:

- att konst och kultur blir mer tillgänglig i hela länet
- att Region Uppsala och länets kommuner samverkar inom kulturområdet
- att terapi- och kulturträdgårdar anläggs i anslutning till Region Uppsalas vårdinrättningar och sjukhus
- att minst en procent av kostnaderna vid investeringar i fastigheter ska användas till konstnärlig gestaltning
- utveckla Region Uppsalas folkhögskola med utbildningar i fler av länets kommuner

Utveckla landsbygden

Vi vill se en levande landsbygd där tätorter är väl försörjda med kollektivtrafik och utvecklas med affärsverksamhet, bredband, träffpunkter, bostadsbyggande, fritidsaktiviteter och skolor. Digitaliseringen har stor betydelse för landsbygden, både för boende och för företag och organisationer. Tillgång till bredband innebär tillgång till viktig samhällsservice och möjlighet att utveckla och använda produkter och tjänster.

Regionbussarna har en självklar funktion för att se till att hela länet, inklusive våra mindre orter och landsbygder, har en bra kollektivtrafik. Vid större hållplatser ska finnas säkra parkeringsplatser för både bil och cykel och laddningsstationer för elfordon. Miljöpartiet vill se ett regionalt cykelnät som binder ihop länets tätorter och som når till viktiga målpunkter som skolor, kollektivtrafiken, arbetsplatser och idrottsplatser/fritidsanläggningar. Det ska också vara lätt att ta med

cykeln på bussen/tåget. I den mer glesa landsbygden måste t ex anropsstyrd trafik, samåkningstjänster och andra alternativ tas fram så att länets alla invånare har en reell möjlighet att klara sin vardag även för de som väljer att inte äga en egen bil.

De förnybara alternativen av drivmedel är många. Alla alternativ behövs och inget förnybart energislag bör ännu uteslutas, men påverkan på biologisk mångfald och miljö ska minimeras. Det ska vara möjligt att tanka och ladda förnybart i hela länet, och Region Uppsala ska bedriva ett aktivt innovationsarbete för att bl. a. främja den typen av klimatsmart företagande.

Vi vill:

- utveckla landsbygdens tätorter med hjälp av goda kommunikationer
- skapa ett regionalt cykelvägnät så att fler kan ta cykeln
- satsa på fler pendlarparkeringar för både cykel och bil vid större hållplatser
- att det ska vara möjligt att ladda/tanka förnybart i hela länet
- att anropsstyrd trafik, samåkningstjänster och låncyklar utvecklas som komplement till regionbusstrafiken
- att senast 2025 ska alla länets invånare ha tillgång till bredband

Nu fortsätter vi - med hopp om framtiden!

Häng med!
Scanna QR-koden:

mp.se/uppsala-lan

miljöpartiet de gröna

UPPSALA LÄN